

Justitsministeriet
Strafferetskontoret
(strafferetskontoret@jm.dk)

Akt nr.: 2579621
København den:
22. september 2023

Høringsvar til udkast til forslag til lov om ændring af straffeloven (Forbud mod utilbørlig behandling af genstande med væsentlig religiøs betydning for et trossamfund)

Nørregade 11
1165 København K

Tlf: 33 47 65 00
kmkbh@km.dk

Folkekirkens biskopper i Danmark har modtaget ovennævnte høring.
Biskopperne ønsker i den anledning, at afgive nærværende høringsvar.

Indledningsvis skal der ikke herske tvivl om at afbrænding af bøger eller skrifter, alene med henblik på at skabe splid og udvise disrespekt, er handlinger, der ikke bør finde sted i et samfund, der har ordentlighed som grundværdi. Denne ordentlighed må til enhver tid også afspejles i den enkeltes forvaltning af Grundlovens og Den Europæiske Menneskerettigheds-konventions frihedsrettigheder.

Om høringsprocessen

Det skal generelt bemærkes, at det forekommer uhensigtsmæssigt, og i modstrid med en sund lovgivningsproces, at lade lovændringer af denne karakter hastebehandle som tilfældet er. Justitsministeriets høringsbrev angiver, at lovforslaget fremsættes for Folketinget parallelt med den offentlige høring, hvis høringsfrist derved kan forkortes således, at Folketinget om nødvendigt kan behandle forslaget i indeværende folketingsår. Dette må nødvendigvis kompromittere Folketingets mulighed for at behandle forslaget på et sagligt grundlag, med fuld relevant oplysning. Et forslag af denne karakter fordrer inddragelse af et stort antal parter, der må forventes at give udtryk for differentierende perspektiver på et spørgsmål, der berører principielle problemstillinger – herunder, hvilke genstande, der i det givne trossamfund måtte være af så væsentlig betydning, at utilbørlig behandling bør strafsanktioneres af hensyn til rigets sikkerhed.

Utilbørlig

Forslaget benytter "utilbørlig behandling af" til afgrænsning af den straffbare handling. Lovforslagets almindelige bemærkninger definerer utilbørlig som "handling, hvorved disse genstande ødelægges på en nedsættende eller

forhånende måde eller i øvrigt fysisk behandles forhånende eller nedsættende." Til uddybning heraf anføres:

"enhver utilbørlig behandling, herunder afbrænding, tilsøling, og at der f.eks. trampes på eller sparkes til genstanden, eller at genstanden ødelægges ved f.eks. at rive i genstanden, klippe heri eller lignende. Den vil også omfatte tilfælde, hvor genstanden stikkes i med en kniv."

Andre handlinger, der ellers ikke ville opfattes som utilbørlige i sig selv, vil dog forsat være omfattet, såfremt det "sker på en måde, der i sig selv må anses for nedsættende eller forhånende."

Denne afgrænsning af bestemmelsens anvendelsesområde, må opfattes som upræcis. Ligesom det ikke generelt kan defineres, hvilken håndtering af et trossamfunds genstande af væsentlig religiøs betydning, der eventuelt bør give anledning til straf. Dette må kræve en nærmere undersøgelse hos de pågældende trossamfund.

Genstand af væsentlig religiøs betydning

Af lovforslagets almindelige bemærkninger fremgår:

"Den foreslåede bestemmelse vil således gælde for genstande med væsentlig religiøs betydning. Herved forstås fysiske genstande, som inden for den pågældende trostradition anses for hellige eller særligt repræsentative for troens bekendelsesgrundlag og/eller lære, f.eks. centrale religiøse skrifter og lignende, der tillægges høj grad af hellighed i trossamfundet."

Det skal i den anledning bemærkes, at afgrænsningen af, hvilke genstande, der kan kategoriseres som værende af "væsentlig religiøs betydning", må være en vurdering, der i sagens natur hører under det pågældende trossamfund. Justitsministeriets definition kan således ikke betragtes som fyldestgørende for samtlige trossamfund, om end den søger at indskrænke anvendelsesområdet, så det ikke automatisk omfatter genstande, der anvendes af religiøse grunde eller som led i religionsudøvelse, eller genstande, som af kulturelle eller politiske grunde er forbundet med religionen (herunder beklædningsgenstande).

Det skal i forlængelse heraf bemærkes, at Danmarks biskopper ikke forud for lovforslagets fremsættelse, er blevet adspurgt, om der måtte være et ønske eller behov for straf ved en "utilbørlig" behandling af Bibelen eller om denne af trossamfundet kan anses for "hellige eller særlig repræsentativ for troens bekendelsesgrundlag og/eller lære". Ej heller, om korset, ligesom det i bemærkningerne fremhævede katolske krucifiks, måtte anses for i sig selv at

have væsentlig religiøs betydning, eller om det i det hele findes hensigtsmæssigt at lovgive omkring genstandene i sig selv.

Lovforslaget fremlægger ikke et forslag til, hvordan denne væsentlige religiøse betydning eventuelt måtte søges afgrænset i en given situation.

Den foreslåede definition må på baggrund heraf frygtes at skabe en stor grad af uklarhed hos borgeren, omkring, hvilke handlinger, der evt. måtte være strafbelagte.

En genstand, der fremstår som en sådan

Anvendelsesområdet omfatter utilbørlig behandling af genstande, som fremstår som en genstand af væsentlig religiøs betydning. Dette afgrænses til tilfælde, hvor genstanden er egnet til at blive forvekslet med den religiøse genstand af dem, der overværer den utilbørlige behandling,

eller omverdenen i øvrigt.

Det skal i den sammenhæng bemærkes, at der ikke i alle trossamfund kan være enighed omkring, hvorvidt en kopi af en genstand af væsentlig religiøs betydning for trossamfundet, kræver samme værdige behandling som en reel genstand af væsentlig religiøs betydning.

§ 266 b

Lovforslaget anfører, under henvisning til straffelovrådets betænkning i forbindelse med afskaffelse af blasfemiparagraffen, at "Der vil imidlertid kunne være tilfælde, hvor f.eks. grov forhånelse af et helligt skrift ikke vil blive fortolket som et angreb på en gruppe af personer på grund af dens tro af en karakter, der er omfattet af straffelovens § 266 b som fortolket i retspraksis".

Med henvisning til de givne eksempler på udvidet fortolkning ved domstolene, forekommer det dog ønskværdigt, om det var nærmere undersøgt, hvilke situationer der evt. ikke ville være dækket af § 266 b. Først i forlængelse heraf, og under inddragelse af de relevante trosretninger, ville det være muligt at afgøre, om disse situationer krævede lovindgreb.

Med venlig hilsen

Thomas Reinholdt Rasmussen
Biskop over Aalborg Stift

Ulla Thorbjørn Hansen
Biskop over Roskilde Stift

Marianne Gaarden
Biskop over Lolland-Falsters Stift

Marianne Christiansen
Biskop over Haderslev Stift

Elof Westergaard
Biskop over Ribe Stift

Mads Davidsen
Biskop over Fyens Stift

Henrik Wigh-Poulsen
Biskop over Aarhus Stift

Henrik Stubkjær
Biskop over Viborg Stift

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Peter Skov-Jakobsen'.

Peter Skov-Jakobsen
Biskop over Københavns Stift